

14. 216
Biblioteca populară a „TRIBUNEI“.

Nr. 16.

DIN BĂTRÂNI.

Ghicituri, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă,

adunate de

Gr. Sima al lui Ión.

~~~~~  
Ediția II.  
~~~~~

—>❖<—
Sibiu, 1886.

Editura și tiparul Institutului tipografic,
societate pe acții.

8 cr. sau 16 bani exemplarul.

31.

Am o vacă de-a fêta, și vițelul din ea, încă e
de-a fêta. *Doamnele cu simburile petros.*

32.

Am un troc de alune și între ele numai o nucă
Stelele și luna.

33.

Ciumeliga, liga, ciumelească-'ți-se limba.

Piperul.

34.

Merge Ana prin poiană,
Și se caută ca și-o doamnă.

Vulpea.

35.

Ciută, mută, pe câmp se cântă.

Fiviera.

36.

Am un moș bătrân, tot mănâncă și nu se mai satură.

Cuptorul.

37.

Am o cămașă numai din petece făcută și nu-i
împunsă nici odată cu acul.

Cuptorul de lespede.

38.

Dinafară 'ntunecos,
Din lăuntru luminos.

Cuptorul.

39.

Sărântocul îmbrăcat
În cojoc de brad,
Stă în mijloc de sat
Și câinii nu-l bat.

Cuptorul de pâine al Motilor.

40.

Scăpai cheile, se'ncuiară țerile.

Negura, bezna.

41.

O bagi fără coajă și-o scoți cu coajă.

Pânea.

42.

De unde se începe pânea?

De unde este.

43.

Dumbră, sumbră fără umbră.

Apra.

44.

Rudă lungă fără umbră.

Valea.

45.

Am o vacă și-o duc de coadă la apă.

Donița. Cofa.

46.

Ce-i strîmt cât pășesce găina și lung cât veși
cu ochii?

Ogașa carului.

47.

Două lemne, hodolemne,
Cu grumazii tot de piele.

Imblăcin.

48.

Unul dă și altul stă,
Unu'n cumpănă se dă.

Imblăcin. (Hădărașul, odăryala — tihnușul — ogylyni și cuzza.)

49.

Două lemne, hodolemne și mai multe mărunțele.

Scara.

50.

Doagă uscată,
În cuiu acățată.

Cetera, violina.

51.

Am o peară nu prea mare,
Ea grăiesce, dar' graiu n'are, —
Ce nu sci, ea te învață,
De-i ghîci 'ți-oiu frige-o rață.

Ciasornicul, orologul.

52.

Pe din sus de sat.
Cujma lui fârtat.

Luna.

53.

La cap hop! la coadă țop!
La mijloc nu-i nimica.

Furrica.

54.

De aici până la Bihare,
Tot funduri de căldare.

Mușinoarele.

55.

De aici până la munte,
Tot paturi așternute.

Holdale.

56.

De aici până la noi,
Sînt tot cioareci noi.

Neana. Zăpada.

57.

Am un bou cu coarnele dinapoi.

Plugul.

58.

Mă sufiu în scai,
Să mă uit de cai, —
Văđui vântul,
Răsturnând pămăntul.

Plugul.

59.

Fără ce nu poate umbla moara?

Fără plug.

60.

Două late-alăturate,
Două late-nstăngate.

Foarfecele.

61.
Gălgăuț în părauț. *Cana.*
62.
Am o vacă cu țîța în spate. *Cana.*
63.
Am o cătănuță tare, legea ține. *Lăcatul.*
64.
Am un purcelaș cu mațele de oțel. *Lăcatul.*
65.
E șea și-i așa,
Și 'ți-oiu spune
Și nu-'i ghîci. *Șeana.*
66.
Ce-i mai 'nalt decât calul și mai mic decât cânele? *Șeana.*
67.
Mă duseiu pe-o cale.
Dăduiu de-o supărare,
Vai negruț!!! *Spinde.*
68.
Ce stă în călicică și așteaptă cărnicecă? *Spinde.*

69.

Hârlibuță, cârlibuță,
La gură de hăpăruță.

Spiritele.

70.

Țintă 'n grindă,
Și vorbește unguresce,
Nu sci nime, ce grăesce.

Rânduneaua.

71.

Veniși la noi,
'Ți-'l pusei dinapoi.

Secunul.

72.

Patru frați într'o cămașă îmbrăcați.

Simburii de nucă.

73.

Unde pasce, se cunoasce;
Unde sare, umbră n'are.

Purecele.

74.

Am un dobitoc, ce tot mănâncă și nici nu se
satură vr'odată, nici nu se culcă.

Purecele.

75.

Cum se urcă purecele n' pat?

Negrul.

76.

Ciumelei ce-i?

Am o pădurice, —

Din jos de pădurice,

Am o poieniță,

Din jos de poieniță

Am doi luceferei, —

Din jos de doi luceferei,

Am o țarcă spurcată, —

Din jos de țarca spurcată,

Am o moară ferecată, —

Din jos de moara ferecată,

Am un bălătușel.

Percul, fruntea, ochii, nasul, gura și barba.

77.

Ce stă 'n cuiu fără toartă?

Oul.

78.

Am o bute văruiță, fără leac de vrană.

Oul.

79.

Am într'o bute două feluri de beuturi și nu
s'amestecă de loc.

Oul.

80.

Alboaie 'n paie.

Ouale.

81.

Am o cămăruță fără un leac de ușă. *Oul*

82.

Am o lădiță, până n'o spargi, n'o poți descuia. *Oul*

83.

Rotogol după cuier. *Oul*

84.

Ce-i sus alb și jos galbin? *Oul*

85.

Am o bute fără leac de cerc. *Oul*

86.

Găina, cum ouă oul? *Alb.*

87,

Cum mîna omul vaca la tîrg? *Cum o are.*

88.

Cînd vede calul așa bine înapoi ca și înainte? *Cînd e orb.*

89.

La un cal potcovit gata de toate patru picioarele,
câte cuie trebuiesc? *Nici unul.*

90.

Ce n'a vădut Dumneđu?

Mai mare decât el.

91.

De ce nu scie Dumneđu?

De frică.

92.

Ce avem noi și Dumneđu n'are?

Pecate.

93.

Când a fost cerul mai jos decât pământul?

(Christos — cerul, Ioan — pământul).

La Botezul Domnului.

94.

Cari au fost cei doi drepți, ce-au mers la un
păcătoș și au cerut ce-i mai scump decât cerul
și pământul?

Iosif și Nicodim, Pilat, trupul lui Christos.

95.

Care fată, într'o ți se născu, într'o ți crescù, și
într'o ți se și mărită?

Eva.

96.

Cine s'a născut înainte de Christos și n'a murit
nici aici?

Mureea lui Lot.

97.

Când s'a descuiat lăcat de peatră cu cheie de lemn?

Când a dat Moise cu toaia.

98.

Cine s'a născut și n'a murit?

Și eu, și tu, și el.

99.

Am o ulcea pistriță, cântă cocoșii în ea!

Biserica.

100.

Dragostea împăratului,
Șede în dricul satului.

Biserica.

101.

De ce-au făcut oamenii biserica în sat?

Pentru-că n'au putut face satul în biserică.

102.

Cine intră dintâiu în biserică?

Cheia.

103.

Fără suflet s'a născut,
Fără suflet a crescut, —
Fără graiu, fără cuvânt,
Și totuși este sfânt.

Icoana. Crucea.

104.

Cântărețul Domnului,
Sărăcia omului.

Preotul.

105.

Cine se nasce cu ștreangu 'n cap?

Castravetele. Bostanul.

106.

Un om întâlnind o grămadă de găște, le
dă binețe:

— „Bună ziua 20 de găște!“

— „Că nu sîntem 20 de găște — răs-
punde gânsanul (gâscanul, gânsacul) — fără
dacă am mai fi pe câte sîntem și earăși pe ju-
mătate atâtea, am fi tocmai 20 de găște“.

Câte-au fost dar'?!

Opt. (8 și cu 8 no și 4 fac 20).

107.

Un om ducea la oraș un butoiu de vin ca
să-l vîndă. Butoiul avea tocmai 10 ferii în capăt
și era plin plinuț.

Pe drum undeva, stă de vorbă cu un alt
om, care și el mergea la oraș și anume să cum-
pere vin. Fac tîrg cu 5 ferii.

Dar' cum să-l împărțească, neavînd alte
vase, afară de două butoaie — unul de 3 ferii
și altul de 7 ferii?!

Necazul învață pe om! Au scos-o la cale,
de mai bine nu se poate — însă cum???

5, — după-cum le-a fost vorba și înțelesul.
In cel de 7 vor fi 5 ferii, în cel de 10 ear
de trei din cel de 10 și-1 toarnă în cel de 7.
3 le toarnă în cel de 7. Umpiu din nou pe cel
de 7 în cel de 10 și cele 2 ferii din cel de
și în cel de 10 numai una. Acum deșertă pe cel
de 7 ferii era plin, în cel de 3 ferii mai erau 2,
totdeauna l-au deșertat în cel de 7. Butoiul cel
Au umplut pe cel de 3 ferii de trei ori și

108.

Am un câmp cu șapte pari,
La tot parul șapte clenciuri,
La tot clenciul șapte straițe,
În toată straița șapte mâțe,
La toată mâța șapte pui,
La tot puiul șapte soareci,
La tot soarecul șapte grăunțe.

Câte-'s din fie-care fel, — și câte-'s la olaltă?? —

La olaltă 960,799

Pari	7
Clenciuri	49
Straițe	343
Mâțe	2,401
Pui	16,807
Soareci	117,649
Grăunțe	823,543

109.

Fără ce nu poate fi omul? *Fără suflet.*

110.

Strigă Cheșa din copaci,
Să s'adune boi și vaci. *Clopotul.*

111.

Am un bou roșu și altul alb, cel roșu trece
gardul, cel alb ba. *Grâu și pleava.*

112.

Ce-i mândru la stat,
Și bun la mâncat? *Grâu.*

113.

Casa grâului,
În vârful gruiului. *Șura Motilor.*

114.

Am la bâte ferecate,
Le țin în pod aruncate. *Tuleii de păpușoi (cucuruz).*

115.

Ciutuc butuc,
De barbă-l apuc,
De barbă-l duc,
De barbă-l aduc. *Fedeleșul.*

116.

Ce sapă cu capul și duce cu coada? *Acul.*

117.

Ce stă 'n cuiu și n'are fund?
Berțița (mununița) fetelor.

118.

Unde se culcă Boian,
Se cunoasce și într'un an. *Focul.*

119.

Bate roșu în fund pe negru.
Focul și căldarea (ceanul).

120.

Ce e mic și îndată mare? *Focul.*

121.

Părinții nu-'s născuți bine și copiii-'s pe vârful
casei. *Focul și funul.*

122.

— „Unde mergi tu răsucitule?”

— „La ce mă întrebi găuritule!”

„Că la coadă-'s aurit,

„Nu ca tine tot cănit!”

Hornul (hurlovul), funul și focul.

123.
Funie trasă preste casă. *Funul.*

124.
E mai mică decât un purece,
Și mai grea decât o majă. *Scanteana.*

125.
În umblat e slab ;
Bun la mâncat. *Pescele.*

126.
Bumbuleul rostogol (rotogol)
N'are stare pe ogor. *Bolovanul, bolful, peatra.*

127.
Solmut se trimise,
Aduse carte nescrisă, —
Dar' cuprinsul se stîfîse. *Porumbul lui Noe.*

128.
Cine-i îmbrăcată 'n șapte haine? *Ceapa.*

129.
Ce stă 'n cuiu acățat,
În 12 piei îmbrăcat? *Ceapa.*

130.

Buruenuță gălbiniuță,
Rar bărbat, care te cruță. *Tutunul, tăbăcul.*

131.

În pădure tic, tac!
Pe câmp ihih!
În casă ninge de frige. *Sita.*

132.

În casă ninge și afară ba. *Când cerne fărima.*

133.

Sus bat laturile,
Jos pică negurile. *Când cerne fărima.*

134.

Picuruș, picuruș,
A mâncat pe trepăduș. *Lupul și oia.*

135.

Dac'a veni, n'a veni,
Dacă n'a veni, va veni.
Lupul și oia. (Dacă vine lupul, nu vine oia, dacă nu vine, oia vine.)

136.

Ciugurele mugurele,
Merg pe drum înșirățele,
Ciugur mugur lîngă ele. *Oile și dulăul (cânele).*

137.

Tinghi — linghi o ia pe vale,
Șoldu — boldu-'i ese'n cale. *Oaia și lupul.*

138.

Patru fee rastafee,
Și un fiu și-un rastafiu. *Țățele vacii, gâlcata, vițelul și suștarul.*

139.

Cerga dracului,
În mijlocul satului. *Primarul, judele.*

140.

Sleapțul satului,
Năcazul săracului. *Primarul, judele.*

141.

În pădure născui,
În pădure crescui,
În sat dacă veniui,
Ștergura căsii mă făcui. *Matură.*

142.

În pădure născui,
În pădure crescui,
Acasă dacă mă aduseră,
Lătrătoarea satului mă puseră. *Melnică.*

143.

În pădure născui,
În pădure cresoui,
Acasă dacă mă aduseră,
Călcătoarea satului mă puseră.

Puntea.

144.

În pădure născui,
În pădure cresoui,
Acasă dacă mă aduseră,
Isbirea căsii mă puseră.

Ușa.

145.

În pădure născui,
În pădure cresoui,
În sat dacă mă aduseră,
Cinstea căsii mă puseră.

Masa.

146.

Bucium rotund
Bate pěrul în fund.

Pelina.

147.

Cum poartă omul pělăria pe cap?

Cum o are.

148.

Am o poiată plină cu vaci albe.

Gura.

149.

Am o căsuță plină de osuțe.

Gura.

150.

Am un ocol plin de oi și între ele numai un lup.
Gura și limba.

151.

Ce casă-i spânzurată,
Pe lemne acățată. *Cortul țigănesc.*

152.

Ce casă-i, pe care
Într'o clipă o făcea,
Într'o clipă o strîngea
Și pe cal o punea. *Cortul țigănesc.*

153.

Șapte frați sub o mamă culcați.
Aiul (usturoiul).

154.

Am o cloșcă,
În pământ clocesce,
În pământ scoate pui. *Aiul.*

155.

Alb înfemeiat, — ce-i? *Aiul.*

156.

Când e diua mai lungă?
Când n'ai ce mânca.

157.

Țigan afumat,
În cuiu acățat.

Slavnina, chisa.

158.

Dacă iai din ea, se măresce,
Dacă pui, se micesce.

Spartura in gard.

159.

Ce-i în casă nefăcut de mână de om?

Crepătura în grindă.

160.

Când stă omul în casă fără cap.

Când se uita pe fereastră.

161.

Am o scroafă cu purcei, când prind pe unul,
acela tace, ceialalți guiță.

Lanțul.

162.

Ce sună dintre hotare,
Și s'aude a noua țeară?

Tunețul.

163.

Rădăcină, despleticină,
Se alege cine o desbină.

Scrisoarea.

164.

Am o găinuță pestricuță,
O pun în corn pe policuță.

Cartea.

165.

Strigă gălgăuță
Din părăuțe,
S'o aperi de găini,
Că de câne nu 'i-e teamă.

Firma.

166.

Am o lădiță,
Vântul 'mi-o închide,
Vântul 'mi-o deschide?

Coadă găini.

167.

Am o lădiță c'o porumbiță,
Dacă sboară porumbița,
Ce 'ți-e mai bună lădița.

Trupul și sufletul. Capul și mintea.

168.

Am patru fete,
Tot aleargă două după două,
Și tot nu se mai ajung.

Roatele carului.

169.

Am două fete,
Una se spală, una bea,
Și cea nespălată e mai frumoasă, decât cea spălată.

Roatele mornii.

170.

Am două gheme de mătăasă,
Se duc preste dumbrăveasă,
Ear' de seară vin acasă.

Ochi.

171.

Cum te poți uita cu ochiul cel drept în cel
stâng?

În oglindă.

172.

Am o vacă,
Vorbesc mațele din ea.

Casa.

173.

Trei dau, trei stau, trei se uită, trei ascultă.

Pravele băieșilor (șteampurile).

174.

Ce-i mai dulce și mai dulce,
Și pe tăier nu-l poți duce?

Somnul.

175.

Ce crește cu rădăcina în sus?

Stoul de ghiță.

Frământări de limbă.

1.

Bou breaz bërlo-breaz. E ușor a dice: bou breaz, bërlo-breaz, dar' e mai greu a dërlo-bërlo-brezi, dërlo-bërlobrezitura dërlo-bërlobrezului din oile dërlo-bërlobrezate ale dërlo-bërlobrezanului dërlo-bërlobrezat.

2.

Țap pe punte, țap sub punte
Puntea'n țap, țapul pe punte.

3.

Veniră seara la noi nisce nevoi, legară
coamele, coadele cailor de cuiele podului.

4.

Strâște 'n gâsce,
Greață 'n rațe,
Primejdie 'n Țigani.

5.

Capră neagră calcă 'n peatră,
Cum o calcă 'n patru creapă, —
Crepe capul caprii 'n patru,
Cum creapă peatra 'n patru.

6.

Prepeliță peștiță cu doisprece pui prepeliți
peștiți, e peștiță prepelița peștiță, da-'s mai pe-
știți puii prepeliții peștiții, decât prepelița peștița.

7.

Tot am ȕis să ȕic c'oiu ȕice, vrui să ȕic  i
nu ȕisei,  i de-oiu ȕice înc'oiu ȕice, ca să ȕic
c'am ȕis c'oiu ȕice.

8.

Lun  nouă! lun  nouă!
Taie p nea 'n două
 i ne dă  i nouă
O strujoan ,
S'o m nc m cu ouă!

9.

Fuga, fuga negură,
Că te-ajunge soarele
 i-'ti taie picioarele, —
Cu secure nouă,
'Ti-le taie 'n două, —
Cu secure vechi ,
'Ti-le taie 'n ȕece, —
Cu secure ciută,
Le taie 'ntr'o sută.

Însemnare. Fr m nt rile de limbă se ȕic, cât numai se
poate de repede pentru deprinderea în vorbire.

INSTITUTUL TIPOGRAFIC

din Sibiiu

execută tot felul de lucrări tipografice și îndeosebi tipăresce cărți de tot felul, anuniuri de căsătorie, anuniuri funebre, placate, bilete de vizită, conturi și blanchete de tot soiul.

Prețurile moderate.

Deasemenea Institutul primesce în editură cărți scolare și în genere cărți menite a fi răspândite în popor, precum sînt: povești, snoave, poesii populare, istorioare morale, descrieri de obiceiuri și datini, schițe istorice ori biografii scrise în stil popular și alte deasemeni.

Condițiunile editurii urmează a fi stabilite prin bună învoială între autor și direcția Institutului.

Din Biblioteca poporală a „TRIBUNEI“ au apărut până acuma:

Nr. 1.	Pădureanca. Novelă de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș. elegant.	40 cr. = 1 leu n.
Nr. 2.	Fata Stolerului, de Matilda Cugler-Poni. Ediția II. broș.	5 cr. = 15 bani.
Nr. 3.	Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Ediția II. broș.	4 cr. = 15 bani.
Nr. 4.	Piperuș Petru. Poveste de I. T. Mera. Ediția II. broș.	8 cr. = 20 bani.
Nr. 5.	Păcală și Tândală. Anecdotală de Silvestru Moldovan.	3 cr. = 6 bani.
Nr. 6.	Jucării și jocuri de copii. De P. Ispirescu, culegător-tipograf.	25 cr. = 50 bani.
Nr. 7.	Teiu-legănat. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. broș.	8 cr. = 20 bani.

- Nr. 8. **Colăcăritul.** Obiceiurile țăranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. 16 cr. = 40 bani.
- Nr. 9. **Fiica a nouă mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. broș. 14 cr. = 28 bani.
- Nr. 10. **Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. broș. 3 cr. = 6 bani.
- Nr. 11. **Sfântul Nicolae.** De Matilda Poni. 8 cr. = 16 bani.
- Nr. 12. **Îndărătnicul.** Poveste de Silvestru Moldovan. broș. 8 cr. = 20 bani.
- Nr. 13. **Blăstem de mamă.** Legendă populară din giurul Năsăudului, de George Coșbuc. . . 8 cr. = 16 bani.
- Nr. 14. **Bunica de Bojena Němcová,** tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarník. . . . 1 fl. = 3 lei n.
- Nr. 15. **Vlad și Catrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. broș. 5 cr. = 10 bani.
- Nr. 16. **Din Bătrâni.** Ghicitori, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. broș. 8 cr. = 16 bani.
- Nr. 17. **Pe pământul Turcului** de George Coșbuc. broșurat. 8 cr. = 16 bani.
- Nr. 18. **Căldărușa cu trei picioare.** Poveste franțuzească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. broșurat. 8 cr. = 16 bani.
- Nr. 19. **Cenușotca.** Poveste de I. T. Mera. 8 cr. = 16 bani.
- Nr. 20. **Un pețitor îndărătnic.** Novelă de Björnstjerne Björnson. (1886). 8 cr. = 8 bani.
- Nr. 21. **Prietinul meu Vântură-Țeară.** Din novelele californiene ale lui Bret Harte. . . 8 cr. = 16 bani.
- Nr. 22. **Scăpărătoarea.** Din povestile lui Andersen. 4 cr. = 8 bani.
- Nr. 23. **Fata Craiului din cetini,** de George Coșbuc. 4 cr. = 8 bani.
- Nr. 24. **Strigoaica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. broș. 20 cr. = 40 bani.

Celor ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot vîndătorilor, se dă rabatul cuvenit.

